

SANTUARI DE NÚRIA

Ripollès

Des de Daió per les Collades i retorn pel camí vell de Queralbs

Distància	13,4 km
Desnivell acumulat	1015 m
Nivell de dificultat	fàcil
Data	22 de setembre de 2019
Cartografia	Editorial Alpina. Capçaleres del Ter i del Freser (1:25000)
Punts per a GPS	https://ca.wikiloc.com/rutes-senderisme/santuari-de-nuria-42105257

Una bona forma de visitar el Santuari tot gaudint dels magnífics paisatges del seu entorn.

Accés

Des de Ribes de Fresser, poc abans de Queralbs, en un tancat revolt, abandonem la carretera per la dreta a l'alçada del trencall que puja a Fustanyà i Serrat. En aquest punt seguim a mà esquerra una estreta pista formigonada que ens deixa al marge esquerre del Freser, prop de la central hidroelèctrica de Daió de Baix. Aparcament possible però en limitat espai. També podem deixar el vehicle en una explanada uns dos-cents metres abans.

Pont de Daió (1182m).

Confluència dels rius de Núria i Freser. La central és a l'altra riba. Passem el riu per un sòlid pont de fusta, deixem a l'esquerra el corriol que enllaça amb el Camí de Núria (pel que retornarem) i ens enfilem en moderat pendent (NE), pel marge dret del Freser, paulatinament més enfonsat a la dreta. Molta vegetació, especialment exuberant a l'obaga de l'altra riba. Bosc molt variat amb predomini del pi, el boix, el freixe i l'avellaner.

El camí, molt fressat, evident i concorregut, té trams empedrats i és net de malesa i brancom. Hi ha senyals de pintura (punts vermells i ratlles grogues).

Salt del Grill (1289m).

A l'esquerra del camí. El Torrent dels Fossos fa un espectacular salt poc abans d'ajuntar-se al Freser. Un cop passat, encetem un grau guanyat a la roca amb un considerable estímbol sobre el riu. Als 30' trobem un corriol que surt a mà esquerra (hi ha un rètol indicant perill per helicòpters amb càrrega sospesa).

Camí de les Collades (1385m)

Deixem el camí pel que veníem per enfilem-nos (NW) fins a un collet que es veu força evident.

Les Collades (1578m)

Un parell de colls sobre el Torrent dels Fossos darrera el que s'alcen les Roques de Totlomón. Continuem en la mateixa direcció (NW) a buscar el Canal del Freser, molt evident tallant horitzontalment tota la contrada.

Canal del Freser (1646m)

Fet amb pedres lligades amb ciment i cobert amb taulons. Aquest tram es nodreix del riu Freser i, després de recórrer uns 4 km, baixa per una canonada a la central hidroelèctrica del Freser Superior on s'ajunta amb el que ve del Riu de Núria des del Salt del Sastre, per alimentar la central de Daió.

Som a la capçalera del Torrent dels Fossos, el mateix del Salt del Grill. A partir d'aquí el camí té trams poc definits i ens cal estar atents per no perdre'n el rastre. Continuem en direcció NW, amb una llarga marrada a l'esquerra fins atènyer la Jaça de Pedrisses (o Curtó del Mig).

Jaça de Pedrisses (1908m)

On perdem definitivament el camí fressat. Però hi ha fites. Continuem vers el NW i aviat albirem sobre nostre les parets de la cabana.

Cabana de Pedrisses (2050m)

Creuem un camí transversal que per la dreta marxa paral·lel, fins que s'hi ajunta, al Camí dels Enginyers. Per l'esquerra acaba sobre l'estimball de les Gorges de Núria. Ens enfilem sense camí definit, però per terreny franc i obert fins a la carena.

Serrat de les Pedrisses (2098m)

Sortim sobre el Camí dels Enginyers (GR 11.7) entre Núria i Coma de Vaca. Poc més enllà marxa per la dreta el que mena a l'alberg del Pic de l'Àliga. Seguim el dels Enginyers a mà esquerra, creuem el Torrent de Font Negra i baixem al Santuari de Núria seguint el Viacrucis monumental.

Santuari de Núria (1959m)

La llegenda atorga la fundació del santuari a l'ermità Sant Gil que hi bastí una capella i esculpí la imatge de la Mare de Déu. Feia sonar la campana convocant els pastors per evangelitzar-los davant la creu que ell mateix havia fet. També els distribuïa menjar que cuinava en una olla. Va haver de fugir deixant amagats imatge, creu, campana i olla, que foren descoberts per un pelegrí anomenat Amadeu. Una altra versió atribueix la troballa a un brau tot colpejant una paret.

És documentat que l'any 1162 hi havia en el terme un hospital, per a refugi de vianants i pastors, amb una capella dedicada a Santa Maria: *Domus Hospitalis S Mariae de Annúria*, destruïts el 1428 pel terratrèmol de la Candelera (que ensems derruí totalment Queralbs). Al cap de pocs anys ja s'havia reconstruït i s'hi varen fer successives ampliacions i reformes en segles posteriors. L'església actual data de 1911. La imatge de la Mare de Déu és una talla romànica de fusta de noguera policromada, datada del segle XII.

Ha perdurat fins els nostres dies la creença ancestral que ficant el cap dins l'olla i tocant la campana de Sant Gil s'assegura la fertilitat. Si s'obté descendència i és femella cal anomenar-la Núria, però si és mascle Gil.

Pugem a la Creu d'en Riba tot passant entre l'estany i l'ermita de Sant Gil.

Creu d'en Riba (1983m)

En parteix el camí a la Collada de Fontalba. Però nosaltres prenem el de Queralbs, en baixada (S). És l'antic camí de ferradura, únic accés al santuari fins que el 1931 va inaugurar-se el Cremallera. Hi transita el GR 11.

Molt ben apariat, amb trams empedrats, segueix pel marge dret del Riu de Núria. A l'alçada del Torrent de Gombrèn s'apropa a la riba i podem observar-hi un bonic salt. Al Pla de Sallent camí i Cremallera canvien de marge: passem per sota la via del Cremallera i continuem per l'esquerre.

Aviat trobem un altre bonic salt, el de la Cua de Cavall, a l'alçada de la Balma de Sant Pere, que ens pot servir d'aixopluc en cas de necessitat.

Més avall atenyem al Salt del Sastre on el camí baixa fent llaçades (Marrades del Salt del Sastre) per salvar el desnivell. A l'altre riba podem albirar el Salt de Fontalba, on el torrent homònim es despenja fins al riu de Núria. En aquell marge hi ha la captació d'un dels trams del Canal del Freser, que creuem entremig de les llaçades. Just en acabar-les trobem el camí a Queralbs pel Roc del Dui, que deixem a mà dreta.

Abans d'atènyer el Pont de Cremal, que haurem pogut albirar des de dalt del Salt del Sastre, passem per la balma de Sant Rafael, un altre aixopluc.

Pont de Cremal (1500m)

El camí continua vers Queralbs per l'altre marge, paral·lel al del Roc del Dui. Però nosaltres anem a l'esquerra (E), en direcció a Daió flanquejant pel peu de les

Roques de Totlomón. No tant transitat com el que hem deixat, és també ben arranjat, amb trams que podrien resultar exposats protegits per sirga i barana i senyalitzat amb pintura groga.

Marrades de Totlomón (1500m)

Salvada una tartera, amb la central hidroelèctrica del Freser Superior a la vista, on s'ajunten els dos trams del canal, comencem a davallar de nou entre llaçades (SSE). Quan trobem la canonada que baixa de la central superior ja som a tocar del Pont de Daió.